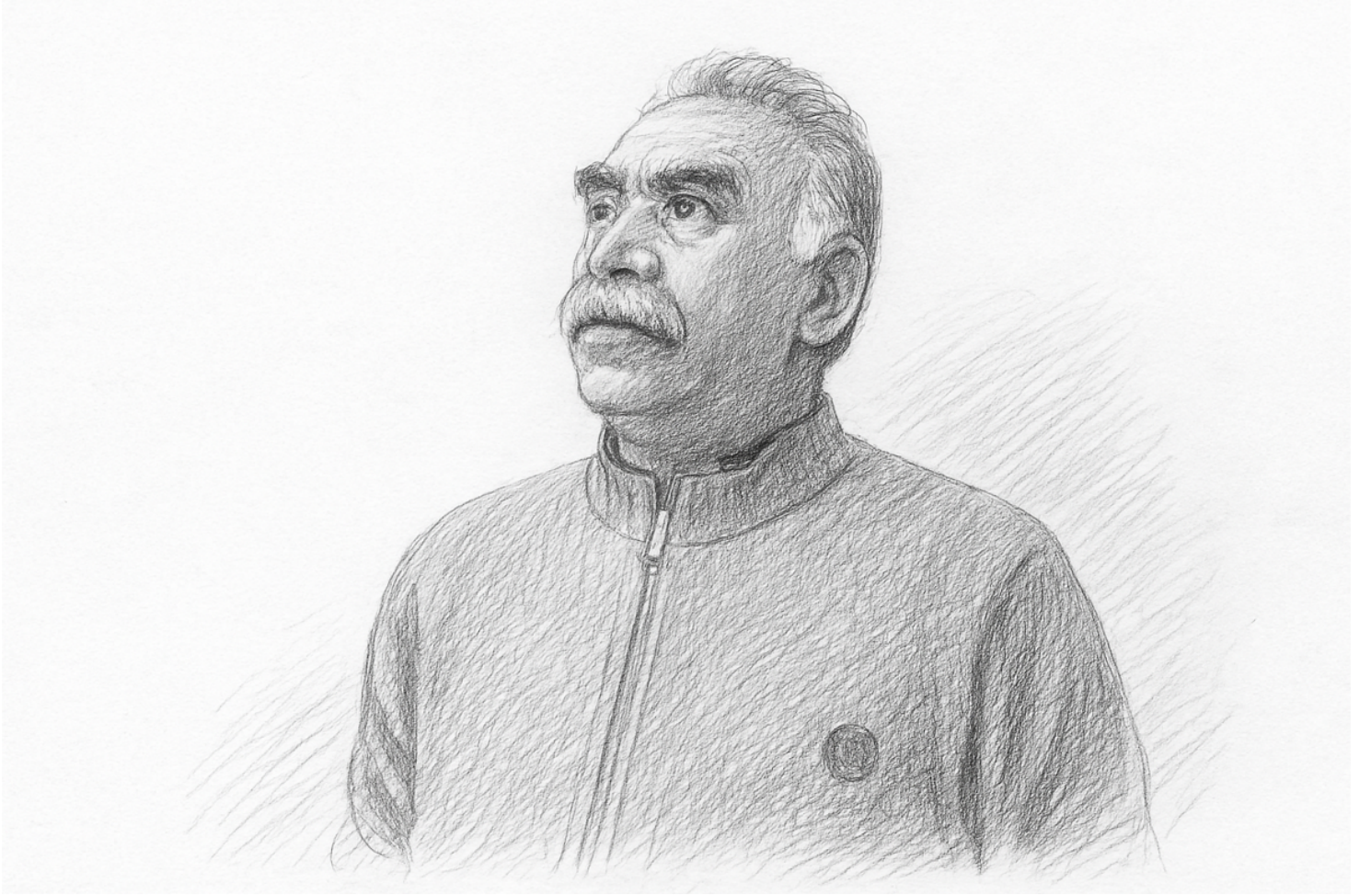

ÖCALAN'IN POLİTİK RAPORUNA DAİR - 5

Modernite

"Marx, kapitalizme odaklanmış, ancak ulus devlet ve endüstriyalizm üzerine yeterli analiz yapmamıştır. Kapital'in üçüncü cildinin devlet üzerine olması planlanmış, ancak Marx'ın perspektif eksikliği nedeniyle bu tamamlanamamıştır."

Öcalan'ın modernite eleştirileri uzun bir sürece yayılır.

'Özgürlük Sosyolojisi' savunması, aynı zamanda en geniş modernite konuşmasıdır.

Kapitalizm ve pozitivizme dönük eleştirileri, total bir modernite eleştirisi olarak da görülebilir.

Öcalan modernitenin 'akılcılık, ilerleme ve özgürlük' ile özdeşleşen mevcut tanım ve içeriğine karşıdır. Bugün modernitenin başat karakterinin tahakküm, yabancılaşma ve sömürü olduğu fikrine yakındır.

Mesela Frankfurt okulu modernitenin kalbi olan Aydınlanma'yı bir sapma olarak gördüler.

(Horkheimer&Adorno) Özgürleştirici bir akıldan öte "araçsal akıl" eleştirileri halen günceldir.

Heidegger, "Teknik Üzerine Soruşturma" eserinde teknolojiyi sadece araçsal bir durumlar bütünü değil, bir 'varlık tarzı' olarak ifade ediyordu. Teknolojik bakışın, dünyayı bir 'yedek-stok' olarak gördüğünü ifade edip "çerçeveleme" kavramını ortaya attı. Çerçeveleme zihniyeti, var olan her şeyi kullanıma hazır bir malzeme olarak yeniden tanımlaması olarak tarif edebiliriz. Modernite bir çerçeveleme mekanizmasıdır.

Benzer kulvarda Jacques Ellul'ın da dikkate değer eleştirisi var. Ona göre teknik, insan kontrolünden çıkarak kendi kanunlarını yaratan bir güce dönüştü. Bu kanunlar etik, adalet ve insan onuru gibi değerleri içermez. Haliyle modernite burada da insanı değil verimliliği merkeze alır.

Bauman modernitenin katı yapısından (ulus-devlet, sanayi kapitalizmi vs.) akışkan evresine (küreselleşme, tüketim toplumu) geçişini iyi gördü ve yoğunca eleştirdi. Bauman modernite dönemi altındaki bireyin sefaletini ve çaresizliğini gözler önüne seren çokça yapıt kaleme aldı. Murray Bookchin, modernitenin özünü tahakküm ilişkilerinde bulup buna dair çokça eser veren isimlerdendir. Doğadan başlayan insana sıçrayan bir tahakkümdür bu.

I.Wallerstein moderniteyi, kapitalizmin ideolojik meşrutiye aracı olarak ifade etti.

David Harvey hız, tüketim ve yeniden üretim mantığı üzerinden modernite üzerinden anlatısı kurulan zaman ve mekânın nasıl dönüştüğünü ve kapitalizm için bir araca dönüştüğünü ifade eden isimlerden oldu.

C.Castoriadis, gerçek bir özgürlüğün özyönetimler ve demokrasi ile olabileceğini söylerken aynı zamanda kapitalist modernitenin bireyleri özne olmaktan çıkarıp edilgen nesnelere çevirdiğini de anlattı.

Postkolonyal çalışmalarda da yoğunca modernite eleştirilerine denk gelmekteyiz.

D. Chakrabarty ve W.Mignolo gibi postkolonyal düşünürler, modernitenin batı merkezli yapısını ifşa ettiler ve modernist aklın diğer kültürlerin bilgi sistemlerini ve yaşam pratiklerini yadsıyarak, bastırarak evrensellik adı altında sönmülendirdiler, görünmez kıldılar derler. Bu anlamda "sömürgecilik, modernitenin tesadüfi bir sapması değil, onun kurucu unsurudur" tezi haklı olarak olduğu yerde durmaya devam ediyor.

Bunlar dışında yakın dönemden, düşünür J.F. Lyotard "büyük anlatılar" üzerinden modernite eleştirisi yapan bir isimdir. Ona göre büyük anlatılar, modernitenin meşrulaşma oyunudur ve sonlanmalıdır artık.

Bu eleştiriler başta olmak üzere daha pek çok güçlü modernite eleştirisine tanık olmaktadır. Öcalan tüm bunları gören ama üzerine de farklı disiplinlerden beslenerek yeni eleştiriler ekleyen bir yerededir. Kürt meselesindeki çözümsüzlük ve modernite bağlamı eleştirisindeki özgün yanlardandır. Ayrıca tarihsel toplumun serencamı içinde günümüze varan bir eleştiri hattı, dikkate alınması gereken bir diğer hattır.

12.Kongreye sunulan perspektif metnindeki dördüncü başlık modernitedir. Bu başlığa varlık-doğa-anlam-cinsiyet sorunu-toplum-devlet ilişkilerini çözümledikten sonra (bkz: önceki dört yazı) varır.

Modernite eleştirilerine baktığımızda makro bir çözümleme ve buna dair alternatif

özömlemesini görmekteyiz. Bu bölüm, Kürt gerçekliğini anlamak için de bir ön adımdır.

Modernite

Bu başlıkta savunmalarda durduğu modernite eleştirilerine devam etmektedir. Bu başlıkta yer alan vurgular ve bunlara dair eleştiriler ile çözüm önerileri ifade edilmektedir.

Kısaca ifade edilecek olursa:

Birincisi, Modernitenin üçlü bir yapı olduğu (kapitalizm + ulus-devlet + endüstriyalizm) ve moderniteyi yalnız kapitalizmle özdeşleştirmenin yanlış olduğu, üç ayağı birlikte ele almak; mücadeleyi de bu üç sacayağına karşı kurmak gerektiğinin altı çiziliyor. İkincisi, Sovyet ve benzeri deneyimler, modernitenin ürünü olarak üçlünün (özellikle endüstriyalizm ve ulus-devlet olmak üzere) sınırlarını hiç aşmadığı, kapitalizme karşı çıkarken ulus devleti sorgulamamaları eleştirisi konusudur. Bundan ötürü de bugün moderniteyi topyekûn aşan yeni bir sosyalizm perspektifi geliştirmek gerektiği ifade ediliyor.

Üçüncüsü, endüstriyalizmin nötr bir şey olmadığı, baştan beri savaş teknolojisiyle iç içe; çevreyi ve toplumu tahrip ederek ilerlediği için militarist olarak işlev gördüğünü, verimli üretim diyerek romantize edilemeyeceğini ve bu alanı radikal biçimde sorgulayarak yerine, ekolojik-toplumsal ekonomiyi düşünmek gerektiğini belirtiyor. Dördüncüsü, sürekli vurgulandığı üzere ulus-devletin bir savaş toplumu olduğu, kapitalizmin vurucu gücü olarak çalıştığını, yurttan yana olmadığını, bu yapıyı tarafsız gören-sayan formların reddedilmesi gerektiğini ve ulus devlete karşı da şiddet dışı siyasal örgütlemeyi öneren, çoğulcu "Demokratik ulus" fikrini benimsemek gerektiğini ifade ediyor. Israrla da savunmaya devam ediyor.

Beşincisi, kapitalist modernitenin insanlığı mahşere sürüklediğini ve bunun kapitalist büyüme mitleri ile süslendiğini, acilen moderniteyi durduracak kolektif, ekolojik, demokratik dönüşüm yaklaşımın yani "Demokratik modernite"nin sahiplenilmesi gerektiğini vurgular.

Altıncısı, Marx, kapitalizme odaklanmış, ancak ulus devlet ve endüstriyalizm üzerine yeterli analiz yapmamıştır. Kapital'in üçüncü cildinin devlet üzerine olması planlanmış, ancak Marx'ın perspektif eksikliği nedeniyle bu tamamlanamamıştır. Marx'ın eksik bıraktığı analizler, Demokratik Modernite çerçevesinde tamamlanabilir. Bu, sınıf temelli analiz yerine komünalite, demokratik ulus ve eko-ekonomi gibi kavramlarla bütünlüklü bir sistem olacaktır.

Yedincisi, alternatif olarak demokratik modernitede mahşerin üçlüsü yerine demokratik ulus / komün-komünalite / eko-ekonomi ilişkiseliliği öneriliyor. Kadın özgürlüğü, etik-politika dâhil kapsayıcı bir özgürlükçü toplum sisteminin ancak böyle olabileceği ifade ediliyor.

Esas son iki bölüme varmış bulunuyoruz. Bunlarla devam edeceğiz.